

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR
2015

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

BUSCH IRÉN – főosztályvezető, Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási Statisztikai, Elemzési és Monitoring Főosztály • FAZEKAS KÁROLY – főigazgató, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont • KOLTAY JENŐ – ny. tudományos főmunkatárs, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • KÖLLŐ JÁNOS – tudományos tanácsadó, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • LAKATOS JUDIT – szakmai főtanácsadó, Központi Statisztikai Hivatal • SZABÓ-MORVAI ÁGNES – senior elemző, Hétfa Kutatóintézet

Sorozatszerkesztő

FAZEKAS KÁROLY

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2015

**SZERKESZTETTE
BLASKÓ ZSUZSA
FAZEKAS KÁROLY**

**MTA KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
KÖZGAZDASÁG-TUDOMÁNYI INTÉZET
BUDAPEST, 2016**

A kiadó címe:
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
Közgazdaság-tudományi Intézet
1112 Budapest, Budaörsi út 45.
A kiadvány megrendelhető a kiadó címén
e-mail: biblio@econ.core.hu
telefon: (+36-1) 309-2649
telefax: (+36-1) 319-3136

E kiadvány megjelenését támogatta a Magyar Tudományos Akadémia
és a Közösén a Jövő Munkahelyeiért Alapítvány

Copyright © MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
Közgazdaság-tudományi Intézet, 2016

Borító fotó: Tunnel. © Hernán Piñera

Forrás: <https://www.flickr.com/photos/hernanpc/18266466680/>

A Creative Commons licence alapján

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fazekas Károly
Olvasószerkesztő: Patkós Anna
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert
Nyomdai előkészítés: font.hu
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic
Nyomdai munkák: Oliton Kft.

TARTALOM

Előszó	9
A magyarországi munkapiac 2015-ben (<i>Bakó Tamás & Lakatos Judit</i>)	15
A gazdasági környezet alakulása	17
Munkaerő-kereslet és -kínálat	18
Munkanélküliek és a potenciális munkaerő-tartalék	22
A kereset alakulása	26
Hivatkozások	32
Közelkép: Nemzetközi vándorlás	33
Bevezető	35
1. Elvándorlás és bevándorlás Magyarországon a rendszerváltás után – nemzetközi összehasonlításban (<i>Hárs Ágnes</i>)	39
2. Elvándorlás	54
2.1. Migrációs szándékok a mai Magyarországon (<i>Sik Endre & Szeitl Blanka</i>)	54
2.2. A Magyarországról kivándorlók társadalmi és demográfiai összetétele (<i>Blaskó Zsuzsa & Gödri Irén</i>)	59
K2.2.1. Magyar bevándorlók az Egyesült Királyságban (<i>Moreh Christian</i>)	68
2.3. Munkaerő-migráció, ingázás, kivándorlás. A magyarok munkavállalási célú emigrációját magyarázó tényezők hatása és változása az uniós csatlakozás óta (<i>Hárs Ágnes & Simon Dávid</i>)	72
K2.3.1. Gyermekeket hátrahagyó migráció Magyarországon (<i>Blaskó Zsuzsa & Szabó Laura</i>)	86
2.4. Az orvosmigráció ütemének változásai, 2003–2011 (<i>Varga Júlia</i>)	89
2.5. A magyarországi orvosok külföldi munkavállalását befolyásoló tényezők (<i>Hárs Ágnes & Simon Dávid</i>)	96
2.6. A Magyarországra hazautalt pénzek és mérésük (<i>Kajdi László</i>)	104
2.7. Visszatérő kivándorlók (<i>Horváth Ágnes</i>)	109
K2.7.1. A hazatérést ösztönző közpolitikák Európában (<i>Kálmán Judit</i>)	116

3. Bevándorlás	121
3.1. A bevándorlók munkaerőpiaci integrációja Magyarországon – népszámlálási helyzetkép (<i>Gödri Irén</i>)	121
K3.1.1. Miért jobbak a bevándorlók foglalkoztatási mutatói? (<i>Károlyi Róbert</i>)	135
K3.1.2. A bevándorlás szerepe az európai „foglalkoztatási csodákban” (<i>Köllő János</i>)	138
3.2. A bevándorlás hatása a hazai munkavállalók munkapiaci helyzetére Európában – összefoglaló az empirikus eredményekről (<i>Bördös Katalin, Csillag Márton & Orosz Anna</i>)	141
3.3. Bevándorlók kulturális integrációját meghatározó tényezők (<i>Horn Dániel & Kónya István</i>)	149
4. Migrációs fogalomtár (<i>Tóth Judit</i>)	159
A munkapiaci szakpolitika eszközei (2015. május – 2016. március)	
(<i>Scharle Ágota</i>)	171
Intézményi változások	173
Támogatások	174
Szolgáltatások	174
Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök és komplex programok	175
Munkapiaci hatású szakpolitikai eszközök	177
Függelék	178
Statisztikai adatok	181
1. Alapvető gazdasági adatok	183
2. Népeség	185
3. Gazdasági aktivitás	188
4. Foglalkoztatottak	196
5. Munkanélküliek	206
6. Keresetek	223
7. Oktatás	230
8. Munkaerő-kereslet	234
9. Regionális különbségek	236
10. Munkaügyi kapcsolatok	244
11. Jóléti ellátások	249
12. Munkát terhelő adók	255
13. Nemzetközi adatok	259
14. A fontosabb adatok forrásai	261
Munkapiaci kutatások. Válogatott bibliográfia (<i>Bálint Éva</i>)	269
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke	277

A KÖTET SZERZŐI

BAKÓ TAMÁS – MTA KRTK KTI

BÁLINT ÉVA – MTA KRTK KTI

BLASKÓ ZSUZSA – KSH, NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET

BÖRDŐS KATALIN – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET

CSILLAG MÁRTON – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET

CZETHOFFER ÉVA – MTA KRTK KTI

FAZEKAS KÁROLY – MTA KRTK KTI

GÖDRI IRÉN – KSH, NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET

HÁRS ÁGNES – KOPINT - TÁRKI

HORN DÁNIEL – MTA KRTK KTI

HORVÁTH ÁGNES – OGRESEARCH BUDAPEST

KAJDI LÁSZLÓ

KÁLMÁN JUDIT – MTA KRTK KTI

KÁROLYI RÓBERT

KÖLLŐ JÁNOS – MTA KRTK KTI

KÓNYA ISTVÁN – MTA KRTK KTI

LAKATOS JUDIT – KSH

MOREH CHRISTIAN – ESRC CENTRE FOR POPULATION CHANGE,
UNIVERSITY OF SOUTHAMPTON

OROSZ ANNA – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET

SCHARLE ÁGOTA – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET

SIK ENDRE – TÁRKI

SIMON DÁVID – ELTE TÁTK

SZABÓ LAURA – KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET

SZEITL BLANKA – TÁRKI

TÓTH JUDIT – SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM ÁJTK ALKOTMÁNYJOGI TANSZÉK

VARGA JÚLIA – MTA KRTK KTI